

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรมเพื่อหัวใจของเราใจ หัวใจของเรามันทุกข์มันยาก เวลา
มันทุกข์มันยากขึ้นมา ธรรมโสดๆ เป็นที่บรรเทาทุกข์ในหัวใจของเราละ

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านมีเป้าหมายของท่าน ท่านถึงที่สุดแห่งทุกข์ๆ ใจ

ของเราแค่บรรเทาทุกข์ ถ้าบรรเทาได้ ถ้าบรรเทาทุกข์ ในชีวิตของเรามันไม่ทุกข์ไม่ยาก
จนเกินไป แต่ชีวิตก็เป็นปัจจุบันอยู่อย่างนี้ ถ้าชีวิตเป็นปัจจุบันอยู่อย่างนี้ เพราะมนุษย์เกิดมา
กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน คนเรามีจริตนิสัยต่างๆ กัน ความรู้ความเห็นของคนแตกต่างกัน

แล้วคนที่มีเจตนาที่ดีเวลาทุกข์เวลายากเราก็ต้องการธรรมโสด เวลาเราสุข เวลาเรา
อุดมสมบูรณ์ของเรา เราไม่เคยคิดถึงชีวิตของเราเลย ถ้าเราไม่เคยคิดถึงชีวิตของเราเลย เรา
พยายามจะแสวงหาความสุขทางโลก เราจะพยายามแสวงหาความสุขที่โลกนี้เรามีอยู่ โลกนี้
เรามีอยู่ ทุกคนก็แสวงหาความสุขอย่างนี้ได้ทุกๆ คน ใครมีเงินมีทองเขาแสวงหาได้ทั้งนั้นนะ แต่
ถ้าเป็นสัจจะความจริงที่เขาแสวงหาไม่ได้ไง อัดตสมบัติฯ สมบัติในใจของตน สมบัติในใจของ
ตนไง

เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา มันทุกข์มันยากขึ้นมาเพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยาก
ความไม่รู้ มันต้องการแสวงหาตัดหาความทะยานอยากของมัน ด้วยความไม่รู้ก็แสวงหา ก็
ตะครุบเงา สิ่งนั้นมีแต่ความทุกข์ความยากทั้งสิ้น

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาธรรมๆ ศึกษาธรรมเพื่อหัวใจ
ของตนไง ถ้าหัวใจของตนนะ สิ่งที่มีค่าที่สุดคือหัวใจของเราใจ สิ่งที่มีค่าที่สุดคือชีวิตนี้ไง แต่ชีวิต
นี้มันต้องอาศัยปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ ใจ เราก็ไปแสวงหาปัจจัย ๔ นี่ว่าเป็นความสุขๆ ใจ

ปัจจัย ๔ ทุกคนเขาก็แสวงหาได้ ทุกคนเขาก็มีได้ แล้วถ้าปัจจัย ๔ นะ เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ปัจจัย ๔ ช่วยสิ่งใดเราไม่ได้เลย ปัจจัย ๔ ไม่ใช่ความสุขของเราเลย เวลาความสุขของเรา เราต้องการให้หายจากโรค หายจากความเป็นไข้ ถ้าหายอย่างนั้น หายขึ้นมากก็เพื่อกลับไปหาปัจจัย ๔ เหมือนเดิมใช่ไหม

แต่ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ธรรมโอสธรักษาหัวใจของเราๆ นะ ชีวิตของเรา เราต้องการ ทุกคนปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ทั้งสิ้น แต่ความสุขๆ ความสุขของใคร ความสุขของฆราวาสธรรมๆ ไง

ฆราวาสธรรมนะ ถ้าทำความสงบของใจได้มันก็มีสุขแล้ว สุขอย่างนั้น สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีไ้ สิ่งที่เกิดที่มันพุ่งซ่าน จิตที่มันตึงเครียด จิตที่มันแสวงหา ที่มันกดดัน หัวใจอยู่เป็นความทุกข์ความยากทั้งสิ้น ทั้งๆ ที่สิ่งที่มีชีวิตนะ

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มีค่าที่สุดๆ สิ่งที่มีค่าที่สุดไ้

เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ในตัวเอง เวลาตื่น ตื่นจากการหลับไหล เวลาเบิกบาน เบิกบานในหัวใจของตน ความสุขมันหาได้ที่นี้ไ้

เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านสิ้นสุดแห่งทุกข์ หลวงตาท่านพูดประจำ สิ่งที่ยอดปรารถนาคืออยู่คนเดียว อยู่ด้วยตัวคนเดียวมีความสุขมาก สุข สุขในใจของตน อยู่คนเดียวๆ นั่นนะ หัวใจที่อยู่เป็นสุขๆ หัวใจมันอิมพอในตัวของมัน เห็นไหม

แต่ของเรามันขาดตกบกพร่อง เราต้องแสวงหาจากที่อื่น แสวงหาจากภายนอก แสวงหา มา การแสวงหามา แสวงหาอย่างนั้น การแสวงหา แสวงหาเพื่อดำรงชีวิตๆ แต่ดำรงชีวิต พระก็ต้องแสวงหา เข้าออกบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง แสวงหาสิ่งที่ดำรงชีวิตไว้ทำไม ไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันทุกข์มันยากนัก

เวลาพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เป็นถึงกษัตริย์ เป็นถึงจักรพรรดิ เป็นทุกๆ อย่าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เป็นเพื่ออะไร เป็นเพื่อสะสมคุณงามความดี เป็นเพื่อทำจิตใจให้เป็นสาธารณะ ปกครองดูแลประชาชนให้มีความร่มเย็นเป็นสุขๆ นี่สร้างอำนาจวาสนาบารมีมากขึ้นๆ ไ้

ความสร้างอำนาจวาสนาบารมีมากขึ้นเพื่ออะไร

เพื่อหัวใจที่มั่นคง เพื่อหัวใจที่มีสติปัญญา เพื่อหัวใจที่ค้นคว้าให้มันมีสัจจะความจริงในหัวใจของตนขึ้นมาได้ นี่คนที่แสวงหาความสุขๆ ความสุขอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ๆ ก็ทำบุญกุศลสิ่งนั้นมา

เราเกิดมาเราเชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยของเราไง เราจะทำคุณงามความดีของเราๆ ทำคุณงามความดีทั้งเหว ใครจะติฉินนินทาอย่างไรมันเรื่องของเขา

ถ้าเรื่องของเขานะ เรื่องของเขา ถ้าเราไปเชื่อเขาไง เราเชื่อเขา เราไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม

เราไม่เชื่อเขา เราจะเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ทาน ศีล ภาวนา ทาน ศีล ภาวนาไง เราเกิดมามีชีวิตแล้ว ชีวิตมีคุณค่าขนาดไหน

ดูสัตว์ลี สัตว์หัวหน้าฝูงถ้ามันคุ้มครองฝูงของมันได้ ฝูงสัตว์นั้นจะมีความสุข เราก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติปัญญาเท่าทันหัวใจของเรา เราคุ้มครองดูแลชีวิตของเรา นี่ไง เรายกษาหัวใจของเรา ทำคุณงามความดีที่นี้ไง ทำคุณงามความดีเพื่อหัวใจของเราไง

ใครจะติฉินนินทามันเรื่องของเขาๆ เราทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา แต่เราทำไม่ได้ไง เราทำไม่ได้เพราะอะไร เราต้องการให้คนอื่นชื่นชมเราไง ต้องเขาว่าดี เราถึงจะทำไง

ในโลกมันก็มีการประชาสัมพันธ์ คนนั้นเป็นคนดีคนยอดเยี่ยม ใ้ฉันมันจัดตั้งทั้งนั้นนะ มันจัดฉาก มันจัดฉากขึ้นมาว่าเป็นคนดีๆ คนดีทำไมต้องโฆษณาชวนเชื่อ

นี่ไง เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านสิ้นสุดแห่งทุกข์ ท่านปรารถนาอยู่คนเดียวไง เพราะมันไม่มีใครมีสติปัญญารู้เท่าถึงความสงบสงัดในหัวใจอันนั้นได้ แล้วใครมันจะรู้ได้ว่าดีหรือไม่ดี มันรู้ไม่ได้หรอกว่าดีหรือไม่ดี

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมํคลมฺมุตฺตมํ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เวลาเขาคุยธรรมะกัน ถ้าคนไม่รู้มันพูดไม่ได้ คนไม่รู้มันตอบไม่ได้ ถ้าคนไม่รู้มันจะถามปัญหานั้นได้อย่างไร ถ้าถามปัญหา ปัญหาร่ำรวยไป

เวลาทางโลกเขาถึงจับกระแสสังคมได้ เขาพยายามวิเคราะห์วิจัยสังคม วิจัยเพื่อเป็นการตลาดของเขา ถ้าซื้อเครื่องรางอย่างนี้มันจะร่ำรวยอย่างนี้ ซื้อเครื่องรางอย่างนั้นมันจะอุดมสมบูรณ์ไปอย่างนั้น ซื้ออย่างนั้น มันก็เหนื่อกรรมนะสิ

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันนะ คนเรามีเวรมีกรรมทั้งสิ้น คำว่า “มีเวรมีกรรม” เพราะจิตนิสัยมันชอบไป คนที่มีกรรมมันชอบอย่างนั้นนะ ชอบสิ่งที่มันชอบนั้นแหละ นั่นนะ จิตนิสัยของเขา เขาทำของเขามา ย้ำคิดย้ำทำจนเป็นจิตจนเป็นนิสัยของเธอ เธอย้ำคิดย้ำทำอยู่แล้วมันก็จะป็นสันดานของเธอ เป็นสันดานของเธอไป เราไม่ต่อต้าน เราไม่หาทางออกในหัวใจของเรา

นี่ไง บั๊จจัดตั้ง สันติปฏิวัติ เราเท่านั้นเป็นผู้ที่ฝึกหัดหัวใจของเรา เราเท่านั้นเป็นผู้หักห้ามใจของเรา เราเท่านั้นเป็นผู้ฝึกฝนในใจของเรา

โคถึก โคถึก จิตนี้เหมือนช้างสารที่ตกมัน เวลามันพิจารณาของมัน มันต้องการของมัน มันปรารถนาของมัน มันฟาดวงฟาดงาในใจของตน แล้วทำสิ่งใดว่าคนอื่นเขาจะไม่รู้ เป็นไปไม่ได้หรอก ความลับไม่มีในโลก เราเท่านั้นจะรู้ เราเป็นคนแรก แล้วรู้เป็นคนที่สอง ที่สาม ที่สี่ต่อไป แล้วเวลารู้มันก็เป็นสังคมขึ้นมา

เวลาเป็นกระแสสังคม สังคมของใครเขาปรารถนาอย่างไร เวลาบ้ำห้ำร้อยจำพวก ใครบ้ำสิ่งใดก็เข้าชมรมอย่างนั้นนะ มันชอบสิ่งใดก็ไปเข้าชมรมอย่างนั้น

แต่เราบ้ำพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราบ้ำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรายะลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสัญลักษณ์ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา

ทั้งๆ ที่เราบ้ำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสัญลักษณ์ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เวลาเราไปเจอพุทธะในใจของเราเอง

ในใจของเรามีพุทธะ มีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แต่ในปัจจุบันนี้มันโดนกิเลสตัดทอนความ
ทะยานอยากปกคลุมมันไว้ เวลาปกคลุมมันไว้ ที่ว่าแหวกจอกแหนๆ เวลาหลวงตาท่านเทศนา
ว่าการ พอแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนมันต้องมีน้ำ ถ้าไม่มีน้ำมันจะมีจอกแหนขึ้นมาได้
อย่างไร จอกแหนมันต้องอยู่บนน้ำนั่น

เวลาบนน้ำ เรามองไปไม่เห็นน้ำเลย เห็นแต่จอกแหน พอแหวกจอกแหน แหวกจอกแหน
ก็เห็นน้ำไป

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ปกคลุมในหัวใจของเราไว้ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโฮ
แหวกๆ มัน เวลาแหวกมัน พอจิตมันสงบมันไปถึงน้ำของมัน ถ้าถึงน้ำของมัน

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมๆ นะ การแหวกจอกแหนให้เราฝึกหัด ให้เราพยายาม
ฝึกฝนของเรา ถ้าฝึกฝนของเราถ้ามันเป็นได้จริงนะ เป็นได้จริงนี้สุขสงบ ความสุขความสงบใน
หัวใจของเราที่เราค้นคว้าในใจของเรา

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มันมีคุณค่าอย่างนี้ มันมีคุณค่าอย่างนี้ แต่เรามองไม่
เห็นคุณค่าอย่างนี้ เราไม่มีสติปัญญาสามารถรักษาสິงที่เป็นคุณค่าอย่างนี้ได้ เรารักษาได้
แต่สัญญาอารมณ์ได้แต่กระแสสังคัม

กระแสสังคัม จิตวิทยาเขาก็จับกระแสสังคัม จับความต้องการของคนนี้แหละ เราก็ไปรู้
ได้แค่นั้น เราก็ตื่นเต้นไปกับอย่างนั้นไป ใ้สิ่งทีกระแสสังคัม สัญญาอารมณ์มันก็ปกคลุมจิตไว้
ปกคลุมจิตไว้มันก็เหมือนจอกแหนที่ปิดน้ำไว้

เวลาพุทโทหายใจเข้า หายใจออก พุทโธๆ มันแหวกไปๆ มันก็ไปเจอน้ำนั่น พอเจอน้ำ
นั่น จิตสงบแล้ว ตั้งมั่นแล้ว ถ้ามีกำลัง มีอำนาจวาสนา น้ำนั่นมันปฏิเสธจอกแหน น้ำนั่นมัน
ผลักดันจอกแหนให้ขึ้นไปอยู่บนฝั่ง น้ำนั่นมันกำจัดจอกแหนให้ไปทำเป็นอาหารสัตว์

จอกแหนคือกิเลส ถ้าแหวกจอกแหนๆ แหวกอยู่นั่น กิเลสมันก็อยู่นั่น กิเลสกับเราก็อยู่
ด้วยกันนั่นแหละ แหวกจอกแหน แหวกจอกแหนแล้วต้องจับจอกแหนเอาไปตากแห้ง เอาไปทำ
คุณประโยชน์ เอาไปเพื่อการกำจัดมันทิ้งไป นี่ไง แหวกจอกแหน

แหวกจอกแหนเป็นเรื่องหนึ่ง การที่แหวกจอกแหนแล้วทำลายจอกแหนนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง การทำลายจอกแหนคือทำลายกิเลสของเราไง ถ้าแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนอยู่นี้มันไม่ได้กำจัดจอกแหน จอกแหนก็อยู่อย่างนั้นนะ

“สมาธิไม่ได้แก้กิเลส สมาธิไม่ได้แก้กิเลส”

ถ้าไม่มีสมาธิ เองก็ไม่มีกำลังที่จะกำจัดจอกแหนได้

แต่ไฉนมันเป็นเรื่องโลก มนุษย์มีสติปัญญา มนุษย์ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เขาก็ต้องมีหน้าที่ของเขากำจัดจอกแหน นี่เป็นคน นี่เป็นมนุษย์ที่มีปัญญา กำจัดจอกแหนนี้เพื่อทางการเมืองการคมนาคม เพื่อความสะดวกในการเดินทาง ไฉนมันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ

แต่เวลาแสดงธรรมๆ ก็เอาสิ่งนี้มาเป็นบุคลากรพื้นฐาน มาเป็นการเปรียบเทียบ เปรียบเทียบว่า อารมณ์ความรู้สึกของเราถ้ามันเป็นวัตถุแล้วมันเป็นอย่างนั้น

ถ้าอารมณ์ความรู้สึกที่ว่ามันละเอียดลึกซึ้ง แต่ถ้ามันเปลี่ยนเป็นจอกแหน เปลี่ยนเป็นกระแสน้ำ เปลี่ยนเป็นความอบอุ่น เปลี่ยนเป็นสิ่งที่ดีงามและสิ่งที่ไม่ดีชั่วร้าย กิเลสเป็นความชั่วร้าย ธรรมะเป็นอุดมการณ์ ธรรมะเป็นความมงคล แล้วธรรมะจะเกิดขึ้นได้ก็เกิดขึ้นได้จากการกระทำ

แต่การกระทำนี้ ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาท่านกระทำตามความเป็นจริงนั้น ผลที่เกิดขึ้นคือสันติภูมิ คือความรู้จริงเห็นจริงรู้จำเพาะหัวใจนั้น หัวใจนั้นมีอำนาจวาสนา หัวใจนั้นเป็นผู้บุกเบิก หัวใจนั้นเป็นผู้กระทำ หัวใจนั้นจะมีคุณค่าขึ้นมาจากหัวใจนั้นไง

แต่หัวใจนั้นนะ สิ่งที่มีชีวิตที่มีคุณค่าๆ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นเราอยู่ที่นี่ เวลาเกิดเป็นเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมไง เราอยู่ในกระแสสังคมไง กระแสสังคมก็ชักนำกันไปไง “สิ่งนั้นเป็นคุณค่า สิ่งนั้นเป็นคุณค่า” คุณจากสมองอย่างนั้นนะ คุณค่าจากคนที่มีความประพฤติอย่างนั้นนะ แล้วก็ชื่นชมว่ามีค่าๆ ไง

แต่สิ่งที่มีคุณค่าของเรา คุณค่าตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรามีคุณค่าในหัวใจของท่านไง คุณค่าในพุทธะที่มันสว่างไสว พุทธะที่มันการกระทำมาแล้ว

สิ่งที่กระทำมาแล้ว กระทำมาแล้วด้วยอะไร

กระทำมาแล้วด้วยข้อวัตรปฏิบัติ กระทำมาแล้วในเครื่องอยู่ของใจ เครื่องอยู่ของใจนี้

สิ่งที่สัญญาอารมณฺ์ สิ่งทีหวัใจทีมนทุกขมันยากอยู่เนิเราก็จะไปเที่ยวต่างประเทศ เที่ยว
รอบโลก ทำบุญแล้วจะยิ่งใหญ่

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนะ สิ่งทีเครื่องอยู่ของใจเนะ หายใจเข้านี้กพุท หายใจออก
นี้กโธ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจ ใจทีมนดีดมนดิน ใจทีมนแสวงหามันเดือดร้อนของมัน
นี้บงคับ

ใหม่ ๆ บงคับเลย อยู่กับพุทโธ อยู่กับการกระทำนี้ บงคับ

แต่มันบอก “ไอนี้มันเรื่องของคนอื่น ให้คนอื่นทำก็ได้”

เดิยวนี้วัดทั่วไปโดยทั่วไปถ้าเขาทำได้กัันับว่าดีเนะ วัดทีเขามีคณะกรรมการ เขาตั้ง
กรรมการขึ้นมามาหาคนมาบำรุงวัดดูแลวัด เขาต้องจ้างคนมาทำความสะอาด

แต่ถ้ากรรมฐาน กรรมฐานพระทำกันเอง นี้ไง พระทำกันเองเพราะอะไร เพราะมันเป็น
เรื่องของพระ พระเป็นเครื่องอยู่ของพระ พระจะประพฤติปฏิบัติขึ้นม พระจะค้นคว้าหาใจของ
ตน สิ่งทีการกระทำข้อวัตรปฏิบัติ ทำตามวินัย บุษาคองคสมเด็จพระสัมาสัมพุทเจ้า สิ่งทีทำ ๆ
นี้บุษาคองคสมเด็จพระสัมาสัมพุทเจ้า

เวลาหลวงตาท่านสอนไง อย่าเหยียบหัวพระพุทเจ้าไป เหยียบหัวพระพุทเจ้าไปแล้ว
แสดงธรรม

เวลาบอกเลยเนะ “ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเธอ”

พระอนนทีถามองคสมเด็จพระสัมาสัมพุทเจ้า องคสมเด็จพระสัมาสัมพุทเจ้า
ปรินิพพานไปแล้วพระจะเอาอะไรเป็นที่พึ่ง

“ธรรมและวินัยทีเรตราสแล้วจะเป็นศาสดาของเธอ”

ธรรมวินัยเป็นศาสดา ถึงไม่เหยียบย่ำ ไม่ข้ามไปไง

เวลาพฤติกรรมของตนก็เหยียบไป ข้ามไป แล้วแสดงธรรมนะ หลวงตาท่านเน้นประจำ

แต่คนอื่นฟังแล้ว ฟังแล้วก็ลอยลม ฟังแล้วเข้าหูซ้ายทะลุหูขวาไป

แต่เราฟังแล้วมันสะเทือนใจทุกที ฟังทีไร เวลาฟังเทศน์ ฟังเทป ฟังวิทยุ “เหยียบหัวพระพุทธรูปแล้วแสดงธรรม”

ท่านพูดนะ มันกินใจมาก มันกินใจถึงพฤติกรรมไง พฤติกรรมที่เหยียบย่ำทำลาย แล้วแสดงธรรม แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ท่านไม่

เวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเป็นพระอะไร ก็เป็นพระอรหันต์ เก็บเล็กผสมน้อย ท่านพยายามรักษาของท่านไว้เพื่ออะไร เพื่อเป็นแบบอย่าง

เวลาของท่าน ท่านก็บอกว่าท่านพยายามจะทำให้มันผิวน้อยที่สุดๆ ใ้คนที่ทำสมบุรณ์แบบแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหาไม่ได้หรอก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนสืหไสยาสน์ ใ้พวกเรานอนตีแปลงเลย ทำอะไรก็ได้ทุกอย่าง

มันเป็นไปไม่ได้ที่เราทำตัวอย่างนั้น ธรรมและวินัยที่มันสูงส่ง เราจะใ้มันสมบุรณ์แบบทำได้ยาก แต่เราไม่มีเจตนาที่เหยียบย่ำทำลาย ไม่มีเจตนาทำร้าย

ถ้ามีเจตนาทำร้าย เจตนาที่เหยียบย่ำทำลาย เห็นแต่กิเลส เห็นแต่ความมักใหญ่ใ้สูง เห็นแต่อำนาจวาสนาเหยียบย่ำทำลายกันตลอด แล้วมันได้อะไรขึ้นมา มันไม่ได้หัวใจใจ สิ่งเครื่องอยู่ๆ ทรัพย์สมบัติสิ่งที่มีค่าๆ คืออะไร

ชีวิตนี้มีค่าที่สุด

แล้วในชีวิตอะไรมีค่าที่สุด

ก็ความรู้สึกในหัวใจนี้ไง จิตนี้มีค่าที่สุดไง แล้วจิตที่มีค่าที่สุดเอามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา คั่นคว่าหามันไง หามัน เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ผู้ที่อยู่ไกลเราขนาดไหน ประพฤติปฏิบัติตามเรา เหมือนอยู่ใกล้เรา”

นี่ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้วนะ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติแล้วอยู่ใกล้ชิดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

นี่ไง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต นี่ถ้ามันเป็นจริง นี่ข้อวัตรปฏิบัติไง สิ่งที่ว่าข้อวัตรปฏิบัติที่เราจะกระทำกัน เราทำเพื่อหัวใจของเรา แล้วเป็นสมบัติของเรา

แต่มนุษย์เกิดมาก็มีชีวิตใช่ไหม ชีวิตก็มีปัจจัย ๔ ต้องเป็นที่ดำรงชีพ เราก็แสวงหา เราก็ทำของเรา เราทำของเรา แต่อย่าให้กิเลสมันบีบคั้นจนทุกข์จนเจ็บแค้นนัก ทำไม่มีชีวิตแล้วมันทุกข์ยากขนาดนี้วะ ทุกข์ยากขนาดนี้ เราก็ยังดีกว่าคนอื่นนะ เวลาคนอื่นเขาทุกข์ยากจนจนตรอก นี่ไง แล้วเวลาถ้ามันทุกข์ยาก แล้วทำไมมันเป็นอย่างนี้ละ

เป็นอย่างนี้ กรรมจำแนกสัตว์ให้แตกต่างๆ กัน กรรมมันการกระทำของเรา ถ้ามีการกระทำมา ยึดแน่นแจ่มใสดำรงชีวิตของเราไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า การทำลายชีวิตของตนเป็นบาปกรรมมหันต์

นี่ไง เวลาเจอสิ่งใดแล้วเวลามันจนตรอกขึ้นมาแล้วจะทำลายเพื่อจะพ้นจากมัน เวลาว่าสิ่งที่มีค่าๆ เอ็งทำลายได้อย่างไร ถ้าเอ็งทำลาย ก็มันทุกข์นะ ก็มันทุกข์เพราะการกระทำ เพราะกรรมไง เวลากรรมเหยียบย่ำทำลาย

เวลาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหยียบย่ำทำลาย อหังการ สิ่งที่ว่าดำรงชีพไง เวลามันเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันคอยคดแล้วละ ยิ่งจนตรอกยิ่งไปเลย

แต่ถ้าเป็นจริงๆ ขึ้นมานะ เคารพบูชา สิ่งที่มีมันเป็นจริงขึ้นมา

มีคนเยอะมาก ทำความดีๆ ตลอด ทำไมชีวิตมันทุกข์ยากขนาดนั้น

เวลาทุกข์ยากขนาดนั้นเพราะแรงขับเคลื่อนของกิเลสไง แต่ถ้าเป็นธรรมๆ นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาท่านมีความสุขของท่าน

นี่ก็เหมือนกัน เอ็งจะอหังการไปเอาอะไร ชีวิต คนถ้ำสิ้นสุดแห่งทุกข์แล้วอยู่คนเดียวสุขที่สุด แล้วอยู่ที่ไหน อยู่ที่โคนไม้ รอเวลาวิญญะมันหมดไป ลาวิญญะนะ นี่ถ้ามั่นเป็นจริงๆ ใจ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีใจ สุขอื่นใดเท่ากับหัวใจเราไม่มีใจ สิ่งที่มีค่าที่สุดในหัวใจของเราใจ

สมบัติในโลกนี้อยู่ในได้กฎอนิจจังทั้งสิ้น ชีวิตเรามีการพลัดพรากเป็นที่สุดนะ คนที่มีสติปัญญาเขาทำเตรียมพร้อมงานศพของเขาเขาจะทำหนังสือของเขา เขาทำพร้อม เตรียมงานศพของเขา เขาจะตายของเขาด้วยการกระทำของเขา ไม่ต้องพึ่งพาใครเลย โลกเขาทำกันอย่างนั้น ถ้าคนที่มีสติปัญญาใจ

แต่คนที่ยังเพติดเพติดกับโลก เวลามัจจุราชมมาถึงคอตกละ เป็นห่วงเป็นใยไปทุกๆ เรื่องทำอะไรไม่เสร็จสักที ขอเวลาอีกหน่อยได้ไหมก่อนจะตาย นี่ใจ แต่ถ้าเป็นจริงๆ นะ ถ้ามั่นเป็นจริงในหัวใจมันจบแล้ว

นี่คือสังขารแล้วสังขารนี้เราพึ่งเพื่อหัวใจของเรา เตือนหัวใจของเรา

ใช่ คนเราต้องปากกัดตีนถีบ เวลาคนชราภาพ เวลาคนอายุมากไปไหนเขาต้องมีออกซิเจนช่วย หายใจก็ยิ่งทุกข์ยากเลย หายใจนะ หายใจออกซิเจนมันไม่พอ เขาต้องมีออกซิเจนอ่อนๆ เอาไว้ที่ปลายจมูก แค່หายใจก็งานเรื่องยิ่งใหญ่แล้วนะ แค່หายใจนะ

แล้วนี่เราต้องทำหน้าที่การงานของเรามั่นหนักหน่วงกว่านั้น หนักหน่วงกว่านั้นเราก็ทำของเรา ชีวิตมันเป็นสังขารจะเป็นความจริง เราทำบุญทำกุศลมาอย่างนี้ เราถึงมีจิตนิสัยอย่างนี้ถึงมีอำนาจวาสนาอย่างนี้ เราทำมาทั้งสิ้น ข้อเท็จจริงเลยละ

แต่บอก “ก็เราเป็นคนดี เกิดมาทำดีตลอด”

ใช่ เกิดมาทำดีมาตลอด เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วเกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ให้เราศึกษาอย่างนี้ ในปัจจุบันนี้เรามีเจตนาที่ดี เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง เราถึงเกาะเกี่ยวชีวิตมาแบบนี้

แล้วถ้ามั่นไม่มีละ

มันไม่มี เราไปลัทธิศาสนาอื่นมันยิ่งเลวร้ายกว่านี้ เลวร้ายกว่านี้เพราะไม่มีทางออกเลย
ให้คนอื่นเป็นคนบงการทั้งสิ้น ให้คนอื่นเป็นผู้พิพากษาทั้งสิ้น

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราต่างหากเป็นผู้พิพากษาใจของเรา แต่ใน
ใจของเราตอนนี้มันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากเราถึงเรียก้องความเป็นธรรมๆ แต่เวลา
ประพฤติปฏิบัติไปเห็นตามความเป็นจริงแล้วนะ จบ

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เราทำของเรามาทั้งสิ้น เราทำของเราเองทั้งสิ้น
แล้วไม่ต้องไปทุกข์ร้อนใจอย่างใด ทำแต่คุณงามความดีของเราไปๆ อันนั้นต่างหากที่มัน
ข้างหน้าต่อไปมันจะไม่ทุกข์ร้อนอย่างนี้

กรรมเก่า กรรมใหม่ การกระทำของเรา สัจธรรม

เรามาวัดมาวาก็เพื่อฟังอย่างนี้ เพื่อเตือนหัวใจของเราให้มีสติมีปัญญา อย่าให้มันโลภโม
โทสัน ให้แสวงหาแต่ความทุกข์ยากมาใส่หัวใจเราต่อเนื่องไป เอาแต่บุญกุศล เอาแต่ความเบา
บาง เอาแต่สิ่งคุณงามความดีเพื่อหัวใจของเรา เพื่อชีวิตนี้ไม่ให้มันเป็นทุกข์อย่างนี้อีก

แต่ชีวิตนี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราบ้ำพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ เราเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราพยายามคุ้มครองดูแลหัวใจของเรา ชีวิตของ
เราให้เข้าสู่สัจธรรมความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอวัง